

نقش تعهد پرداخت بانکی در کاهش تقلب و خطا در پرداخت: پیشرفت‌ها و موانع موجود

علی مقدم ابریشمی^۱ - خدیجه جمالی‌نیا^۲

تاریخ دریافت: ۱۳۹۷/۷/۲ تاریخ پذیرش: ۱۳۹۷/۱۰/۲۳

چکیده

تقلب و خطا در فرایند اعتبار اسنادی و تنوع در اشکال آن همواره یکی از موضوعات بحث‌برانگیز در حیطه پرداخت در تجارت بین‌الملل بوده است که این امر هزینه زیادی بر بانک‌ها تحمیل می‌کند و مانع بزرگی در انجام عملیات بانکی و گردش پولی محسوب می‌گردد. برای مقابله با این مشکلات، نظام تعهد پرداخت بانکی (BPO) با ساختار و ماهیت جدیدی از شیوه پرداخت توسط اتاق بازرگانی بین‌المللی (ICC) معرفی گردید با این هدف که کاستی‌های نظام اعتبار اسنادی را برطرف نماید. تجزیه و تحلیل نظام BPO در خصوص تقلب و اشتباه می‌تواند پیشرفت‌ها و موانع موجود این سیستم جدید را مشخص نماید. در راستای این هدف، این مقاله با بررسی اعتبار اسنادی و استخراج برخی از اختلافات اساسی که در خصوص تقلب و اشتباه در این عرصه جاری است و معیار قرار دادن BPO در این باب، تلاش می‌کند نقش BPO در کاهش وقوع تقلب را بیان نماید و نهایتاً به این نتیجه می‌رسد که BPO در عین حال که شباهت بسیاری به اعتبار اسنادی دارد، قادر است تا حد زیادی مانع خطا در پرداخت شده و از سرایت دعاوی تقلب به عرصه پرداخت و به تبع آن درگیری بانک‌ها در اختلافات ناشی از آن جلوگیری کند.

واژگان کلیدی: اعتبار اسنادی، تعهد پرداخت بانکی، تقلب، خطا، اتاق بازرگانی بین‌المللی

مقدمه

تقلب، به عنوان یکی از مهم ترین استثنائات بر دکترین استقلال پرداخت از رابطه پایه، همواره موضوع بحث های حقوقی و پرونده های قضایی بوده است. در پی وقوع تقلب، به منظور حمایت از طرف های درگیر در پرداخت، دعاوی بسیاری در این خصوص ایجاد می شود.^۱ همچنین خطا، از مواردی است که مشکلاتی را در روند پرداخت ایجاد می نماید. هر چند منشأ ایجاد این دو موضوع کاملاً متفاوت است؛^۲ اما منتهی شدن هر دو عامل فوق به پرداخت ناروا مبین اهمیت آنها و مبنای این پژوهش است.

رابطه چند گانه ای که در روابط پرداخت وجود دارد، استقلال قرارداد پایه از پرداخت^۳ و وجود اسناد کاغذی^۴ عوامل عمده ای هستند که پتانسیل وقوع تقلب در پرداخت را ایجاد می کنند. اعتبار اسنادی، به عنوان یکی از قدیمی ترین و رایج ترین شیوه های پرداخت، دربرگیرنده هر سه عامل فوق است. اتاق بازرگانی بین المللی^۵ در آخرین دستاورد خود تحت عنوان تعهد پرداخت بانکی^۶ حداقل دو عامل از سه عامل فوق را حذف کرده است. در این پژوهش سعی می کنیم به این سوالات پاسخ دهیم.

- ۱- آیا حذف کاغذ و حذف طرفین معامله از قرارداد پرداخت، در کاهش تقلب در پرداخت ها مؤثر خواهد بود؟
- ۲- ساختار و روند اجرای تعهد پرداخت بانکی، چگونه قادر است تقلب را در پرداخت حذف کرده یا کاهش دهد؟
- ۳- آیا تعهد پرداخت بانکی راه حلی نوین در جهت حذف یا کاهش خطا در روند پرداخت ارائه نموده است؟

۱. Zhang Yanan, "Approaches to Resolving the International Documentary Letters of Credit Fraud Issue", University of Eastern Finland Pub, (2011) p. 24.

۲. تقلب همراه با قصد مجرمانه همراه است، در حالی که منظور ما از خطا در این پژوهش، خطایی است که فاقد این عنصر می باشد.

۳. این امر، بدین معنا نیست که دکترین استقلال، زاینده تقلب در معامله است؛ بلکه دلالت اسنادی در پرداخت، می تواند راهی برای فرار از انجام تعهد و یا انجام تعهد ناقص ایجاد نماید.

۴. قابلیت ایجاد و ویرایش اسناد و عدم قابلیت ابزار موجود در تشخیص دقیق ایجاد محتوی و تغییرات آنها می تواند از زمینه های وقوع تقلب باشد.

۵. International Chamber of Commerce (ICC).

۶. Bank Payment Obligation (BPO).

در جهت پاسخ به سوالات فوق با بررسی زمینه‌های تقلب در اعتبار اسنادی و مقایسه هم‌زمان آن با تعهد پرداخت بانکی، قابلیت یا عدم قابلیت این شیوه نوین پرداخت را در کاهش تقلب مورد بررسی قرار خواهیم داد و در ادامه انواع خطا را که باعث بروز اختلال در روند پرداخت می‌گردند با تأکید بر تعهد پرداخت بانکی بحث خواهیم کرد.

الف) معنا و مبنای قاعده تقلب

تقلب در لغت به معنی برگشتن از حالی به حالی، دگرگون شدن، در کاری به سود خود و زیان دیگری تصرف کردن، نادرستی و دغلی آمده است.^۱ تقلب، هر اقدام یا حذف اقدام عمدی طراحی شده است که به منظور فریب دیگران صورت گیرد که باعث می‌شود قربانیان دچار زیان شده و یا عاملان آن، منفعی را به دست آورند.^۲ تقلب از پدیده‌های رایج و متداول در کسب و کار است و شامل اقدام عمدی یا فریبکارانه افراد در راستای برخورداری از یک مزیت ناروا یا غیرقانونی است.^۳

در اصطلاح حقوقی، تقلب عملی است که مقصود فاعل آن عمل، لطمه زدن به حقوق یا منافع دیگران یا نقض یک قانون با هر وسیله مادی یا معنوی باشد.^۴ باین حال با توجه به رویه قضایی در این خصوص، نشان می‌دهد مفهوم تقلب در اعتبار اسنادی بسیار فراتر از تعریف واژه‌ها است. یک حقوقدان انگلیسی تقلب را چنین تعریف می‌کند: «تقلب ارائه ناروای چیزی است که ارائه کننده بر عدم صحت آن آگاهی دارد.»^۵ حقوقدان دیگری تقلب را زمانی منشأ اثر می‌داند که تقلب به قدری فاحش باشد که قرارداد را بی اعتبار کند^۶ و برخی صرفاً تقلب عامدانه را مؤثر در دعاوی اعتبار اسنادی می‌دانند.^۷ هر کدام از نظرات فوق طرفداران و

۱. بیابانی، غلامحسین، هادیانفر، سیدکمال، فرهنگ توصیفی علوم جنایی (تهران: نشر تاویل ۱۳۸۴).

۲. Hoo Freddie, Tan Kim. "An American dream theory of corporate executive fraud", Accounting Forum, Issue 31, (2007) p. 2.

۳. Kapardis M, "A fraud detection model: a must for auditors". Journal of financial regulation and compliance. Journal of Financial Regulation and Compliance, 10(3), (2002) p. 2.

۴. رهنمای رودپشتی فریدون، داده کاوی و کشف تقلب‌های مالی. فصلنامه دانش حسابداری و حسابرسی مدیریت، شماره ۳، (۱۳۹۱) صفحه ۲.

۵. United City Merchants Ltd v. Royal Bank of Canada [1982] QB 208; [1983] 1AC168.

۶. Szejn v. J. Henry Schroder Banking Corporation [1941] 31 NYS 2d 631.

۷. Tukan Timber v Barclays Bank plc [1987] 1 Lloyd's Rep 171.

منتقدانی دارد که بیانگر پیچیدگی مفهوم تقلب در روابط پرداخت است.^۱ هر چند تقلب یک استثنا بر اصل استقلال است؛ اما در مقررات اعتبار اسنادی^۲ هیچ مقرره‌ای برای تقلب پیش‌بینی نشده است. خط‌مشی ICC این است که تقلب را به مقررات داخلی کشورها واگذار کرده تا در این زمینه، مقررات ملی برای دادگاه‌های هر کشور، تعیین‌کننده باشد. این امر مورد استقبال برخی از حقوقدانان واقع شده و معتقدند حساسیت موضوع تقلب و رویکردهای متفاوت دادگاه‌ها نسبت به آن، علت سکوت UCP در خصوص تقلب است و برای دادگاه‌ها این مجال را فراهم می‌سازد تا فارغ از تاثیرات منفی احکامشان بر موقعیت اعتبار اسنادی، در این مورد تصمیم بگیرند.^۳ همچنین گروهی دیگر دیدگاه انتقادی نسبت به سکوت UCP در خصوص تقلب دارند و معتقدند مقررات باید برای طرف‌های درگیر در پرداخت، محیطی امن فراهم سازد و رویکردهای متفاوت دادگاه‌ها در مورد تقلب موجب ایجاد نوعی عدم قطعیت برای طرف‌های درگیر در پرداخت می‌شود که رضایت‌بخش نیست.^۴ با این حال می‌توان گفت UCP مجموعه‌ای از مقررات تجاری است و قانون نیست. در حالی که تقلب یک امر جزایی بوده و نیازمند تقنین است؛ بنابراین سکوت UCP در این زمینه به معنای عدم شناسایی تقلب در اعتبار اسنادی نیست.

ب) قلمرو تقلب

این بحث، برای اولین بار در حقوق انگلستان و در پرونده *United City Merchants v. Royal Bank of Canada*^۵ مطرح شد. از آنجا که شاکی معتقد بود به دلیل تقلب در قرارداد پایه، اسناد ارائه شده به دادگاه نیز، متقلبانه هستند، بر این اساس قاضی اعلام کرد تقلب در

۱. برای اطلاعات بیشتر در این مورد ن.ک: گائو ایکس یانگ، ترجمه ماشاءاله بناء نیاسری، «مطالعه تطبیقی در مورد قاعده تقلب و معیار آن»، مجله حقوقی، نشریه مرکز امور حقوقی بین‌المللی معاونت حقوقی و امور مجلس ریاست جمهوری، شماره ۳۶، (۱۳۸۴) صص ۲۴۳-۳۲۲.

۲. Uniform Customs and Practice for Documentary Credits.

۳. Dolan John F, "Commentary on Legislative Developments in Letter of Credit Law: An Interim Report", *Banking & Finance Law Review*. No 53, (2002) p. 63.

۴. Buckley Ross P. , Gao Xiang, , "Development of the Fraud Rule in Letter of Credit Law: The Journey So Far and the Road Ahead", *Journal of International Law University of Pennsylvania* 23(4) (2002) p.701.

۵. *United City Merchants Ltd v. Royal Bank of Canada* [1982] QB 208; [1983] 1AC168.

قرارداد پایه از تقلب در اسناد متفاوت است. بر این اساس، در ادامه این موضوع را تحت عناوین تقلب در اسناد و تقلب در قرارداد پایه مورد بحث قرار می‌دهیم.

۱- تقلب در قرارداد پایه

دکترین استقلال پرداخت از قرارداد پایه، ضامن تحرک اقتصادی و گردش پولی بانک‌ها است. فلسفه استقلال، این است که پرداخت، به‌هیچ‌عنوان تحت تأثیر سایر روابط قراردادی طرف‌های درگیر، قرار نگیرد. با این حال امنیت و سلامت اقتصادی یک جامعه ایجاب می‌کند ایفای ناروایی صورت نگیرد؛ بنابراین، تقلب به‌عنوان یکی از استثنائات بر دکترین استقلال، توسط قریب به اتفاق حقوقدانان پذیرفته شده است.

تقلب در معامله در صورتی رخ می‌دهد که مطالبه در شرایطی صورت گیرد که عامدانه از انجام شرایطی که برای مطالبه، شرط شده چشم‌پوشی شده باشد. در این حالت، مطالبه وجه، بی‌اعتبار است و غالباً دادگاه مداخله نموده و دستور عدم پرداخت صادر می‌کند. با این حال شخصی که به دنبال توقیف پرداخت می‌باشد باید دو شرط را توأمان رعایت کند. استحقاق خود را نسبت به صدور قرار توقف پرداخت (با توجه به شرایط فوق) اثبات کند^۱ و دعوای وی قبل از مطالبه وجه توسط ذینفع انجام شود. در غیر این صورت قرار توقف پرداخت صرفاً به این دلیل که دعوایی در ارتباط با قرارداد پایه در جریان است صادر نخواهد شد.

هرگاه تقلب در قرارداد پایه، منتهی به پرداخت وجه اعتبار اسنادی گردد، مبنای این پرداخت می‌تواند تقلب در داده‌ها و اسنادی باشد که به بانک ارائه شده است؛ زیرا به‌منظور این که تهیه یا تولید و ارسال کالا منطبق با شرایط اعتبار و یا تعهد به نظر برسد، لزوماً صدور آن‌ها باید منطبق با شرایط اعتبار و یا تعهد باشد؛ بنابراین دو حالت متصور است یا اسناد و

۱. در پرونده Tti Team Telecom International Ltd and Another v Hutchison 3G UK Ltd [2003] EWHC J0123-1 قاضی پرونده شرایط اقامه دعوای توقف پرداخت با استناد به قرارداد پایه را بدین شرح بیان می‌کند: «هرگاه شخصی در پی منع ذینفع از مطالبه وجه، است باید اثبات کند که: مبنای ادعای وی نقض قرارداد پایه به وسیله ذینفع می‌باشد و یا اثبات کند که عمل ذینفع از جمله اعمالی است که موجب صدور قرار عدم پرداخت می‌شود.» همچنین در پرونده Inflatable Toy Co v State Bank of. New South Wales (1994) 34 NSWLR 243, 251 قاضی شرایط توقف پرداخت را چنین بیان می‌دارد: «هرگاه بانک اعتبار غیر قابل رجوعی صادر کند و اسناد ابرازی مطابق با شرایط پرداخت باشد بانک مکلف به پرداخت است مگر این که اسناد ارائه شده جعلی بوده و یا قرارداد پایه باطل باشد و بانک به طور روشن از تقلب مطلع باشد.»

داده‌ها شرایط حقیقی کالا و خدمات را منعکس می‌کنند و یا از انعکاس این شرایط در آن‌ها چشم‌پوشی شده که در صورت اخیر، صدور آن‌ها متقلبانه است. در فرض اول، بانک، غالباً به دلیل عدم انطباق اسناد با شرایط پرداخت، آن‌ها را رد می‌کند؛ بنابراین ادعای تقلب در قرارداد پایه غالباً می‌تواند منتهی به ادعای دومی، مبنی بر تقلب در اسناد و داده‌ها گردد.

این دعوا می‌تواند در اعتبار اسنادی، به خصوص در جعل مادی مؤثر باشد؛ اما در BPO منشأ اثر نیست؛ زیرا هرگاه مرکز بررسی داده‌ها^۱ مغایرتی در داده‌های BPO و داده‌های ارسالی پیدا نکند، انطباق آن‌ها را اعلام خواهد کرد؛ زیرا تحریف^۲ و یا جعل داده‌ها^۳ مورد تشخیص TMA قرار نمی‌گیرد.

۲- تقلب در اسناد و داده‌ها

در اعتبار اسنادی، تقلب در اسناد، یکی از عوامل توقف پرداخت است. ارائه اسناد متقلبانه اعم از اسناد بی‌ارزش و اسناد بی‌اعتبار است.^۴ تحقق توقف پرداخت به دلیل تقلب در ارائه اسناد شرایطی دارد که در اغلب پرونده‌های قضایی بر آن‌ها تأکید شده است که در ذیل مورد اشاره قرار می‌دهیم:

۲،۱ مؤثر بودن تقلب^۵

۲،۲ آگاهی ارائه‌کننده اسناد به متقلبانه بودن آن‌ها^۶

۱. در BPO بررسی اطلاعات، به مرکز بررسی داده‌ها یا Trade Matching Application (TMA) واگذار شده است. این مرکز واحدی است که اطلاعات بانک‌ها را دریافت و پردازش کرده و پاسخ انطباق یا عدم انطباق داده‌ها را از طریق کدهای استاندارد به بانک‌ها اعلام می‌کند.

۲. Distorted data.

۳. Data forgery.

۴. منظور از اسناد بی‌اعتبار اسنادی هستند که یا معمولند یا خارج از شرایط اعتبار می‌باشند. اسناد ممکن است بی‌اعتبار نباشند اما بی‌ارزش باشند. مثل سیاهه کالایی که قبل از بارگیری نابود شده باشد.

۵. این شرط در پرونده United city merchants Ltd v. Royal Bank of Canada بیان شد. با این شرح که: «تقلب باید مربوط به شرایط اعتبار و در پرداخت وجه اعتبار اثرگذار باشد. تقلبی که بر شرایط پرداخت اثرگذار نباشد بی‌اهمیت و نامربوط تلقی می‌شود.»

۶. کلایو ام اشمیتوف، ترجمه مخبر الصفا علی «دکترین تطبیق دقیق، اصل استقلال اعتبارات اسنادی و آثار حیل و تقلب در این گونه اسناد»، مجله کانون و کلا، شماره ۱۵۲ و ۱۵۳، (۱۳۶۹) ص. ۳۰. همچنین شرط فوق در Group Josi Re V. Walbrook Insurance Co. Ltd. And Others. [1996] 1 Lloyd's Rep در اسناد زمانی رخ می‌دهد که ذینفع، اسناد را متقلبانه ارائه کرده باشد و از این ارائه در زمان ابراز آنها آگاه باشد. بدین معنا که قاضی ارائه اسناد متقلبانه و ارائه متقلبانه اسناد در اعتبار اسنادی را دارای آثار متمایز می‌داند. برای نظر مخالف ن. ک. Malek Ali, Quest David (2009). Jack: Documentary Credits. London: Totel publishing, p.

۲,۳ آگاهی بانک به متقلبانه بودن اسناد^۱

در حقوق ایران تقلب تحت عنوان غرور و تدلیس مورد بحث واقع می‌شود. بر این اساس که وقوع فریب از تأثیر قصد شخص فریبکار تفکیک می‌گردد که در هر دو مورد گروهی قائل به وجود عنصر عمد (آگاهی) بوده و گروهی آن را لازم نمی‌دانند.^۲ هر چند که بحث اعتبار اسنادی، پیچیدگی‌هایی دارد که نیازمند بررسی ویژه‌ای است؛ اما منطقی است اگر بگوییم در اعتبار اسنادی تقلب اعم از ارائه اسناد متقلبانه و ارائه متقلبانه اسناد؛ بر مبنای یک دلیل ساده، ایجاد سلامت اقتصادی چنین حکم می‌کند. چراکه اسنادی که توسط بانک پذیرش یا معامله شوند لزوماً در چرخه تجارت به کار گرفته خواهند شد و قطعاً بر مبنای اسناد بی‌ارزش نمی‌توان معامله کرد.

در این پژوهش، قصد ما ورود به این موضوع بحث برانگیز نیست؛ بلکه آنچه بیان شد از باب ورود به راهکارهایی است که احتمالاً شیوه نوین پرداخت را عرضه می‌نماید. با این توضیح فرض بر این است که در BPO به دلایل ذیل، وجود عوامل بحث برانگیز فوق حذف شده است.

- حذف خریدار و فروشنده و سایر عوامل غیر بانکی از سیستم BPO^۳

245 همچنین Arab Banking Corp V. Boustead Singapore Ltd [2016] SGCA 26 و در پرونده United City Merchants Ltd v. Royal Bank of Canada [1982] QB 208; [1983] IAC168

قاضی نظر فوق را رد می‌کند با این بیان که: «بانک به ذینفع اعتماد کرده تا اسناد موثق را به او ارائه نماید...»

۱. این شرط در Tukan Timber v Barclays Bank plc [1987] 1 Lloyd's Rep 171 چنین بیان شده است: "پس از این که بانک یک اعتبار صادر کرد مکلف به انجام تعهد است و هیچ ادعایی حتی تقلب نمی‌تواند مسئولیت وی را از نسبت به پرداخت وجه از بین ببرد؛ مگر در صورتی که بانک از وجود تقلب مطلع و زمان آگاهی وی قبل از پرداخت وجه به ذینفع باشد" همچنین ن.ک:

Czarnikow-Rionda Sugar Trading Inc. V. Standard Bank London Ltd. And Others [1999] 2 Lloyd's Rep. 187

۲. برای اطلاعات بیشتر در باب این بحث ن.ک. شفیعی علویجه قاسم (۱۳۹۰)، شرایط غرور موجب مسئولیت مدنی در حقوق ایران و انگلیس، فصلنامه پژوهش حقوق و سیاست، سال سیزدهم، شماره ۳، صص ۱۰۰-۸۳

۳. ماده ۱ مقررات تعهد پرداخت بانکی (URBPO) Uniform Rules for Bank Payment Obligation محدودی حاکمیت این مقررات را بیان می‌دارد. URBPO به طور خاص، ناظر بر این شیوه‌ی پرداخت و عملکرد بانک‌های درگیر در BPO است. حتی عملکرد مرکز بررسی داده‌ها بعنوان یکی از ارکان BPO در شمول این مقررات قرار نمی‌گیرد. روابط بانک‌ها با مشتریان خارج از محدوده‌ی URBPO است. این مقررات، به طور مختصر در محدوده‌ی ایجاد BPO و نتایج حاصل از عملکرد مرکز بررسی داده‌ها که منتج به انطباق یا عدم انطباق داده‌ها می‌گردد، نظارت دارد. در غیر این موارد، مثل روابط مالی بانک‌های درگیر و قراردادهای خصوصی که ممکن است بانک‌ها در ارتباط با تعهد مربوطه بین خود منعقد نمایند، URBPO حاکم نیست.

• حذف بانک به عنوان مرجع بررسی اطلاعات و واگذاری این امر به یک مرجع ثالث

بی طرف

• حذف کاغذ از سیستم پرداخت و جایگزینی داده‌های الکترونیکی

ادامه بحث را با تمرکز بر رد و یا اثبات فرض فوق پی می‌گیریم.

پ) BPO و آثار تقلب نسبت به آن

قبل از ورود به این بحث باید یادآور شویم، صرف الکترونیکی بودن فرآیند BPO، مانعی در جهت بروز تقلب نیست. نگاهی به عملکرد ICC در خصوص تصویب مقررات اعتبار اسنادی الکترونیک^۱ مؤید این نظر است.^۲ هرچند BPO و اعتبار اسنادی از جهت عملکرد، شباهت بسیاری دارند؛ اما باین حال UCP

روابط حقوقی وسیعی را در اعتبار اسنادی را پوشش می‌دهد، درحالی که URBPO در یک فضای کاملاً بسته، بین بانک‌ها اعمال می‌گردد. نتیجه این فرآیند که مهم‌ترین وجه تمایز BPO و اعتبار اسنادی می‌باشد، این است که ذینفع در اعتبار عمدتاً فروشنده است؛ اما در BPO بانک فروشنده ذینفع می‌باشد.^۳

در اعتبار اسنادی، فروشنده به‌عنوان ذینفع، یکی از عناصر مهم پرداخت است. اسنادی که وی به بانک، ارائه می‌کند مستقیماً در راستای دریافت وجه و اجرای تعهدات بانک است. درحالی که در BPO، فروشنده از ارکان تعهد نبوده و ارائه داده‌ها از سوی وی به بانک ذینفع، صرفاً به منظور اثبات انجام تعهد پایه است و بدواً به معنای دریافت وجه نیست؛ بنابراین ارائه، از سوی فروشنده به بانک، مطابق URBPO اصلاً ارائه محسوب نمی‌شود.

در صورتی که فروشنده، داده‌هایی متقلبانه به بانک ارائه نماید فقط در صورتی می‌توان گفت ارائه اسناد متقلبانه صورت گرفته که بانک، داده‌ها را دریافت و آن‌ها را به مرکز بررسی داده‌ها ارسال کند؛ اما اگر بانک فروشنده قبل از ارسال داده‌ها، از تقلب مطلع گردد و ارسال داده‌ها را متوقف نماید، هیچ تقلبی در تعهد پرداخت بانکی رخ نداده است؛ بلکه پرداخت، صرفاً به دلیل عدم ارسال داده‌ها متوقف خواهد شد.

در چنین وضعیتی هرگونه ادعای فروشنده نسبت به بانک ذینفع، خارج از BPO بوده و مبنای آن رابطه قراردادی وی با بانک ذینفع است. باین حال کشف تقلب پس از ارائه داده‌ها

۱. Electronic Uniform Customs and Practice for Documentary Credits (EUCP).

۲. پایه ریزی تبدیل اسناد به داده در اعتبار اسنادی در مقررات اعتبار اسنادی الکترونیک صورت گرفت؛ اما مقررات فوق با مشکلات عملی و حقوقی فراوانی همراه بود بطوری که نتوانست ابهامات و تردیدهای مشتریان را در خصوص به کارگیری این ابزار را برطرف کند و حتی ICC با وقوف بر این امر، اعتبار الکترونیکی را مشمول UCP و EUCP به طور تومانی می‌داند.

۳. ماده‌ی ۳ URBPO.

از سوی بانک، منجر به عدم پرداخت خواهد شد؛ زیرا جعل و تقلب توسط اشخاص ثالث نیز می‌تواند موجبات توقف پرداخت را فراهم کند؛ حتی اگر ذینفع از وجود تقلب مطلع نباشد.^۱ همچنین بند ب ماده ۱ URBPO با ارجاع امر «اساس تصمیم‌گیری در مورد انطباق داده‌ها» به TMA و اخراج آن از قلمرو URBPO اصل استقلال را که در مواد ۶ (BPO) در مقابل قراردادها) و ۷ (داده‌ها در مقابل اسناد، کالا، خدمات یا عملکرد) بر آن تأکید شده است را پررنگ‌تر می‌سازد. با این توضیح که بر طبق UCP نه تنها بانک‌ها متعهد به بررسی اسناد ارائه شده می‌باشند بلکه مقررات مذکور به شیوه تصمیم‌گیری در باب انطباق اسناد نیز می‌پردازد^۲ و همچنین این دعاوی را نیز پوشش می‌دهد. در حالی که URBPO در این زمینه از بانک‌ها سلب مسئولیت می‌کند.

با توجه به آنچه گفته شد، محدود کردن قلمرو BPO به بانک‌های درگیر، منتج به عدم سرایت دعاوی طرفین قرارداد پایه، به این شیوه پرداخت می‌شود که دارای مزایای اقتصادی است؛ زیرا هزینه‌ای بر بانک‌ها اعمال نمی‌شود و عملکرد بانک‌ها نیز دچار اختلال و کندی نمی‌گردد؛ اما آیا این انفکاک، چه تأثیری در تقلب در قرارداد پایه نسبت به BPO ایجاد می‌کند؟

گفتیم که BPO رابطه‌ای قراردادی است که فقط بین بانک خریدار و بانک ذینفع (و سایر بانک‌ها در صورت وجود) منعقد می‌گردد. در چنین رابطه‌ای، استقلال قرارداد پایه از پرداخت ملموس‌تر می‌باشد؛ اما آیا این ویژگی یعنی حذف طرفین معامله پایه از BPO از نظر حقوقی نیز تأثیر جدیدی بر رابطه پایه و پرداخت خواهد داشت؟ پاسخ منفی است؛ زیرا تغییر ماهیت رابطه پرداخت، در BPO تغییری در ماهیت روابط طرفین درگیر در رابطه پایه ایجاد نمی‌کند تا اعمال متقابلانه را تحت تأثیر خود قرار دهد. بدین معنا که در BPO تعهدات

۱. در این خصوص نظرات متفاوتی وجود دارد. برای اطلاعات بیشتر ن. ک. شهبازی نیا مرتضی، ایوبی زهرا، «مطالعه تطبیقی تأثیر تقلب شخص ثالث بر پرداخت وجه معاملات اسنادی»، پژوهش‌های حقوق تطبیقی، جلد ۱۹، شماره ۴، (۱۳۹۴) صص ۷۵-۹۶، نگارنده مقاله فوق پس از بررسی نظرات موافق و مخالف در این زمینه راه حلی منعطف، مبنی بر تحلیل شرایط تقلب ارائه می‌کند. با این حال هر چند این راه حل منطقی به نظر می‌رسد؛ اما پذیرش آن در خصوص پرداخت اعم از اعتبار اسنادی و BPO قدری ثقیل است؛ زیرا هر چند مطابق نظر مذکور، سرعت و فعالیت چرخه پولی بهتر تضمین می‌گردد؛ اما امنیت و ثبات اقتصادی و حتی سیاسی جوامع در گرو سلامت روابط مالی است. بدین معنا که پرداخت بر مبنای اسناد متقابلانه، صرف نظر از شخص متقلب، فی نفسه موجب اخلال در سلامت نظام پرداخت می‌گردد.

۲. بند d ماده ۱۴ UCP 600 که نوعی انطباق انعطاف پذیر یا "Substantial Compliance" را بیان می‌کند.

فروشنده نسبت به خریدار ماهیتاً هیچ تفاوتی با رابطه این دو در اعتبار اسنادی ندارد و تحت همان مشکلات بالقوه‌ای است که کماکان اعتبار اسنادی را تهدید می‌کند. همچنین رابطه پایه، منشأ و مبنای BPO و همین‌طور شرط بقای آن است، بدین معنا که تعهد به پرداخت، ناشی از تعهد دیگری است که در صورت اثبات بطلان یا غیرقانونی بودن آن تعهد، این امر به تعهد اخیر نیز سرایت خواهد نمود. باین حال هرچند رابطه بین بانکی در BPO عاملی در کاهش تقلب در معامله پایه نیست؛ اما شرایط ویژه‌ای که در این روش پرداخت وجود دارد، امکان دستیابی فروشنده به وجه تعهد را در صورت تقلب تا حد زیادی کاهش می‌دهد. این شرایط عبارتند از:

- الکترونیکی بودن فرآیند پرداخت
- ذینفع بودن بانک

در اعتبار اسنادی، فروشنده هیچ تعهدی به آگاه‌سازی خریدار مبنی بر زمان ارسال کالا ندارد.^۱ همچنین به‌منظور عدم کشف تقلب در معامله، ارسال اسناد حمل می‌تواند تا حد ممکن، به تأخیر بیانجامد. در این خصوص ماهیتاً در تعهد پرداخت بانکی تغییری ایجاد نشده است؛ اما سیستم الکترونیکی در BPO پتانسیل حذف این مشکل را دارد. مثلاً سازمان‌هایی مشابه بالرو^۲ در این عرصه، با فراهم کردن خدماتی مشابه، در عین حال که نقش بسیار مهمی در کاهش تقلب در اسناد حمل ایفا می‌کنند، به محض صدور بارنامه اطلاعیه‌ای برای بانک و خریدار ارسال می‌نمایند. ذینفع بودن بانک، در BPO نیز موقعیت خوبی در اختیار خریدار قرار می‌دهد تا در صورت وجود هرگونه ادعایی در خصوص تقلب در معامله، از دادگاه، دستوری مبنی بر توقف پرداخت از سوی بانک ذینفع به فروشنده بگیرد. منافع این فرآیند، برای بانک‌ها نیز روشن است؛ زیرا می‌توانند در فضایی خارج از نگرانی و مشکلات ناشی از اختلافات قراردادی، به فعالیت اقتصادی خود ادامه داده و فرآیند BPO را تکمیل کنند.

۱. Pavia & Co., S.P.A. V. Thurmann-Nielsen. [1952] 1 Lloyd's Rep. 153.

۲. برای مثال بالرو (BOLERO) Bill of Lading Registry Organization که در سال ۱۹۹۸ تحت نظارت سویفت و اتحادیه حمل مرکب تشکیل شد، یک سیستم ثبت الکترونیکی است که در یک زمینه خاص (بارنامه‌های الکترونیکی قابل معامله) و در محدوده خاص (اعضا) فعالیت می‌کند. برای اطلاعات بیشتر مراجعه کنید به:

Laryea Emmanuel T, "Paperless Shipping Documents: An Australian Perspective". Tul. Mar. L.J, Volume 25, (2001) p. 286.

بررسی داده‌ها در BPO تابع یک نظام اتوماسیون مطلق می‌باشد. ممکن است سیستم جاری در BPO بتواند بانک‌ها را مجاب کند که اتخاذ این شیوه، مانع بروز دعاوی تقلب و یا کاهش آن‌ها خواهد شد؛ اما این یک امر نسبی است و مشکلات جاری در سیستم مبادلات الکترونیکی در غالب نقاط جهان چنین چیزی را تضمین نمی‌کند.^۱ با این حال باید گفت در صورت تجمیع شرایط فنی و حقوقی BPO پتانسیل دفع دعاوی را در خصوص ارائه متقابلانه داده‌ها دارد. در این راستا توجه به دو امر ضروری است: تولید قانونی و مبادله امن اسناد. منظور از تولید قانونی، ایجاد اسناد توسط مراجع صلاحیت‌دار و تحت شرایطی است که قانون تعیین نموده و مبادله امن، مراقبت از اسناد به نحوی است که تغییر و تبدیلی در آن صورت نگیرد. همین شرایط بر داده‌های الکترونیکی نیز حاکم است. بدین معنا که داده‌های الکترونیکی نیز باید از طریق قانونی و با شرایط خاص تولیدشده و امنیت مبادلاتی بر آن‌ها حاکم باشد. نظام قانونی حاکم بر تولید و مبادله داده‌ها در کشورهای مختلف، متفاوت است. در تعهد پرداخت بانکی تا وقتی که یک سند الکترونیکی، منطبق با شرایط محل تولید آن، تولید و مبادله شود، هیچ اشکال قانونی وجود ندارد. مشکل زمانی بروز می‌کند که هیچ مرجعی برای تأیید اصالت اسناد الکترونیکی، موجود نبوده و هیچ مقرراتی استانداردهای تولید و تبادل داده‌ها را پوشش ندهد. از آنجا که بانک‌ها نیز مسئولیتی در این خصوص ندارند، مشکلات چندی در این زمینه بروز خواهد کرد که ذیلاً بدان می‌پردازیم.

۱- عدم وجود استاندارد جهت تولید اسناد الکترونیکی و داده‌ها

از مشکلاتی که EUCP را به چالش می‌کشد عدم وجود استاندارد معین جهت تولید داده^۲ و ارائه داده‌ها به صورت ترکیبی^۱ است. به علت وجود پردازنده‌های متعددی که در

۱. نارسایی‌هایی فنی و عدم وجود مقررات ویژه که بتواند روابط قراردادی را با استانداردهای خاص هر قرارداد، در فضای مجازی پوشش دهد.

۲. براساس ماده ۴ eucp اختیار تعیین استاندارد در خصوص تولید داده‌ها به طرف‌های درگیر واگذار شده و در غیر این صورت؛ ارائه در هر قالبی مجاز است. یکی از بزرگترین مشکلاتی که در اثر عدم تعیین استاندارد دامنگیر اعتبار اسنادی الکترونیک می‌شود در بند پ ماده ۶ eucp ذکر شده است، که مطابق آن احتمال دارد بانک قادر به بررسی داده‌ها در ساختار ارسال شده نباشد. برای اطلاعات بیشتر در این خصوص ن.ک:

Cronican William Patrick, , "Buyer Beware: Electronic Letters of Credit and the Need for Default Rules", *McGeorge Law Review*, Vol. 45, (2013) pp.383-405.

همچنین کمیته بانکی اتاق بازرگانی بین‌المللی اخیراً به عدم وجود استاندارد معین در eucp پرداخته و آن را به عنوان یک مشکل کلیدی بیان کرده است. برای اطلاعات بیشتر در این خصوص ن.ک:

تولید داده‌ها از استانداردهای معین استفاده می‌کنند و همین‌طور به دلیل تنوع ساختار داده‌های الکترونیکی، مبادله آن‌ها از سیستمی به سیستم دیگر با اشکالات فنی و قانونی همراه می‌شود. وجود چنین مشکلاتی می‌تواند خطرات ارتباطات الکترونیکی را توسعه داده و موجب بروز اختلافات گردد. URBPO در این مورد، راه‌حلی ناتمام ارائه کرده است. از آنجا که این مقررات، صرفاً بر روابط بین بانک‌ها حکومت دارد، بنابراین طرفین قرارداد پایه هیچ الزامی به ایفای تعهدات خود منطبق با شرایط شکلی مندرج در مقررات مذکور ندارند؛ مگر در صورتی که با بانک خود قراردادی مجزا در خصوص شکل ایفای تعهدات خود منعقد کرده باشند. بر اساس ماده ۲/پ مقررات فوق: «استفاده از پیام‌های مناسب مدیریت خدمات تجاری ISO 20022 که در سازمان جهانی استاندارد به ثبت رسیده ضروری است. استفاده از سایر انواع پیام به مفهوم آن است که معامله خارج از چارچوب این مقررات است.» و ماده ۷ مقررات فوق بیان می‌دارد: «بانک در گیر بر اساس داده‌ها عمل می‌کند و نه اسناد یا...»

مطابق مواد فوق، بانک‌ها مکلف نیستند اطلاعات ضروری جهت ایفای تعهد را از مشتریان به شکل داده‌های الکترونیکی دریافت کنند؛ اما برای بانک‌ها ضروری است در روابط فی‌مابین خودشان و TMA از پیام‌های استاندارد که URBPO تعیین کرده است، استفاده کنند. نتیجه این که مشتریان نه تنها ضرورتی در استفاده از پیام‌های استاندارد ندارند در صورتی که با بانک خود توافقی در این زمینه نداشته باشند، می‌توانند داده‌های خود را در هر قالبی به بانک ارائه کنند، بلکه این حق را دارند که اطلاعات خود را به شکل اسناد کاغذی نیز به بانک تحویل دهند. ارائه داده‌ها

Meynellco David, Compatibility Of Icc Rules Update-Annual Discussion On The Latest Developments On Trade Finance, (Miami: Icc Banking Commission 2018).

۱. در این شیوه طرف‌های درگیر در یک اعتبار اسنادی به پلت فرمی یکسان متصل می‌شوند و همه داده‌های ضروری از قبیل داده‌های حمل، بازرسی، بیمه و سایر اطلاعات در قالب یک فرم و با امضای الکترونیکی طرف‌ها ایجاد می‌شود. موفقیت این شیوه منوط به همکاری مراجع قانونی، تعیین استاندارد معین جهت تولید و تبادل داده‌ها و دسترسی طرف‌های درگیر به پلت فرم مذکور است. در حقیقت این شیوه راهکار نظری مناسب اما عملاً با موانع قانونی و فنی همراه بود و هرچند اجرای آن غیرممکن نیست؛ اما نیازمند صرف زمان و هزینه می‌باشد. برای اطلاعات بیشتر در این خصوص ن.ک:

Özkan Ömer, Bayram Orkun, Karakaya Gencay, Karakaya Elif, "Is the letter of credit losing its significance". International Journal of Arts and Commerce, September, 3(7), (2014) pp. 50-58 And Civelek Mustafa Emre, "Eucp And Electronic Commerce Investments: E-Signature And Paperless Foreign Trade", eurasian Business & Economic Journal, October, Vol 3, (2015) pp 60-70 also see: Civelek Mustafa Emre, "Paperless Trade: Evaluation of the Current Situation & towards the Integrated Single Foreign Trade Document", Journal of Management Research, 9(2), (2017) pp.1-10.

از سوی مشتریان به دو شکل ممکن است. ذینفع می‌تواند داده‌های خود را بر روی بانک‌های اطلاعاتی قابل حمل ذخیره کرده و شخصاً به بانک مراجعه و اطلاعات را تحویل دهد و یا آن‌ها را از طریق شبکه‌های سایبری به بانک ارسال نماید.

در صورتی که این داده‌ها منطبق با استانداردهای بانک نباشند، نیازمند تبدیل هستند. عدم وجود استاندارد معین برای ارسال داده‌های مشتریان به بانک که بخش عمده‌ای از روند پرداخت می‌باشد- و تحت حاکمیت URBPO نیست- هنوز مشکل بزرگی است. عدم وجود مقررات در باب استانداردهای تولید اسناد الکترونیکی و داده‌ها، بزرگراهی وسیع، برای وقوع تقلب و بروز رفتار متقلبانه ایجاد کرده است.

حتی وجود قرارداد در این خصوص، بین بانک و مشتریانش، راهکاری برای حل این مشکل نیست؛ زیرا تبدیل اسناد الکترونیکی به داده‌هایی در ساختار معین، به از بین رفتن بخشی از داده‌ها و فراداده‌های آن سند منتهی می‌شود و تنها راه‌حل در این خصوص یا تعیین مرجعی است که پیش از ورود به این مرحله، صحت آن‌ها را تأیید نماید و یا مراجع صدور که قادر به تولید داده‌های الکترونیکی اولیه در ساختاری مطابق ساختار تعیین شده از سوی URBPO باشند.

۲- مشکلات ناشی از تبادل اسناد الکترونیکی و داده‌ها

در BPO هیچ سندی وجود ندارد. آنچه در این شیوه پرداخت مورد مبادله و بررسی واقع می‌گردد، صرفاً داده‌های تجاری و مالی و... هستند. باین حال نباید از نظر دور داشت که تقلب در داده‌های الکترونیکی یک امر رایج بوده و شبکه‌های مجازی نیز از عمل متقلبانه مصون نیستند. به منظور ایجاد امنیت در سیستم اعتبار اسنادی الکترونیکی، پلت‌فرم‌های متعددی ایجاد شده است. با این حال مقررات داخلی کشورها، رویه بی‌طرفانه‌ای در خصوص این پلت‌فرم‌ها و نوع داده‌های آن‌ها در پیش می‌گیرند؛ اما سازمان‌هایی نیز وجود دارند که از استانداردهای داخلی خود به منظور تولید و مبادله اسناد الکترونیکی و داده‌ها تبعیت می‌کنند.^۱

۱. مثلاً سیستم صدور اسناد الکترونیکی (ESSDODs) Electronic Shipping Solutions Documents که سابقاً صرفاً در زمینه صدور اسناد حمل فعالیت می‌کرد و در حال حاضر عملکرد وی کلیه اسناد تجاری را شامل می‌شود. برای اطلاعات بیشتر ن.ک:

<http://www.essdocs.com/solutions/trade-finance/bank-payment-obligation-plus> accessed 27.11.2015

همچنین سیستم ثبت نام رهن الکترونیکی (MERS) Mortgage Electronic Registration Systems که به اعضای خود خدماتی همچون شناسایی دارنده سند الکترونیکی و مکان دقیق سند الکترونیکی ارائه می‌دهد. برای اطلاعات

اغلب این سازمان‌ها در خصوص تولید و مبادله اسناد الکترونیکی خاص، مانند اسناد حمل فعالیت می‌کنند. تبدیل داده‌های تولیدشده توسط این مراکز، در صورت عدم دارا بودن استانداردهای URBPO نه تنها اصالت آن‌ها را از بین می‌برد، بلکه پتانسیلی برای تولید اسناد و داده‌های متقلبانه ایجاد می‌کند.

د- تقلب خریدار

تقلب مختص ذینفع نیست. متقاضی یا خریدار نیز ممکن است متقلب باشد. ممکن است تقلب در خود اعتبار اسنادی رخ دهد، یعنی خریدار اعتبار را جعل کرده یا آن را به طریق غیرقانونی تحصیل کرده باشد. تغییر ماهیت رابطه پرداخت در BPO به کلی خطر تقلب را از سوی خریدار، از بین برده است. شکل‌گیری BPO به‌طور خلاصه، تشریفات به شکل ذیل دارد:

- ارسال داده‌های معامله که از سوی طرفین رابطه پایه به بانک‌های مربوطه ارسال شده، به TMA توسط بانک‌های مذکور.

- اعلام انطباق TMA نسبت به داده‌های ارسالی از بانک‌ها و تشکیل پایه اولیه.^۱

- الحاق BPO به پایه اولیه (پس از اعلام پذیرش نقش و تعهدات مربوطه از سوی کلیه بانک‌ها) و تشکیل پایه اولیه تشکیل شده.^۲

بنابراین صدور یک BPO در یک شبکه بسته انجام می‌گیرد و منوط به اعلام آن از سوی TMA به کلیه بانک‌های درگیر می‌باشد، پس از آن بانک‌ها مشتریان خود را از صدور تعهد مطلع خواهند نمود. در چنین حالتی امکان تحصیل تعهد پرداخت بانکی به روش متقلبانه و به صورت غیرمجاز به صفر می‌رسد. حتی می‌توان گفت وجود سیستم اعلان موازی در BPO

بیشتر در این باب مراجعه کنید به:

MISMO eMortgage Workgroup. EMortgage Closing Guide (2006) [Online] Available at: http://www.americanbar.org/content/dam/aba/events/real_property_trust_estate/symposia/2007/mismo.authcheckdam.pdf Accessed: 14.2.2017.

۱ United Nations Commission On International Trade Law, Promoting confidence in electronic commerce: legal issues on international use of electronic authentication and signature methods. (Vienna: United Nations Publication 2009).

۱. Baseline

۲. Established Baseline

امکان تقلب کارکنان بانک را نیز کاملاً منتفی می‌سازد.

ه- تقلب انسانی در TMA

در اعتبار اسنادی، بانک صادرکننده، مسئولیت بررسی اسناد را بر عهده دارد. در BPO، TMA مسئول بررسی داده‌های ارسالی است و بانک صادرکننده، در این خصوص هیچ تعهدی ندارد. بر TSU که یک مرکز بررسی داده وابسته به سویفت می‌باشد، مقررات سویفت حاکم است و همین‌طور هر مرکز بررسی داده مستقل دیگری، تابع مقررات محل استقرار خود خواهد بود. بر اساس ماده ۳ URBPO مراکز بررسی داده ممکن است مستقل بوده و یا وابسته به بانک متعهد باشند. در این وضعیت، سوال این است که آیا مسئولیت تقلب در این مراکز، متوجه بانک متعهد خواهد شد یا خیر؟

بانک‌های وابسته به بانک مادر معمولاً تحت عنوان شرکت‌های فرعی یا subsidiary فعالیت می‌کنند که تابع اصول شرکت‌های تبعه بوده و شخصیت حقوقی مستقل دارند و یا شعبه‌ای از بانک اصلی بوده که با سایر شعب و بانک اصلی شخصیت حقوقی واحد دارند؛ بنابراین یک TMA ممکن است به صورت یک شرکت تابعه و یا شعبه‌ای از بانک مادر فعالیت کند.

در مورد مسئولیت ناشی از فعالیت شرکت‌های تابعه، نظرات متفاوتی بر مبنای اصل وجود واحد و اصل وجود مستقل ابراز شده است. بر این اساس گروهی با توجه به قاعده خرق حجاب شخصیت حقوقی، معتقدند در صورتی که شرکت مادر، با قصد فرار از مسئولیت، شرکت تابعه را ایجاد کرده باشد، بر اساس صوری بودن عمل وی، بر این مبنا شرکت مادر در قبال اعمال شرکت تابعه مسئول است.^۱ برخی به استقلال شخصیت حقوقی شرکت استناد کرده و تسری اعمال شرکت تابعه را به شرکت مادر، خلاف این قاعده می‌دانند.^۲

با این حال هرچند اثبات تخلفات شرکت‌های تابعه به بانک مادر سخت است؛ اما به نظر می‌رسد رویه قضایی متمایل به این است که اگر شواهدی در این خصوص وجود داشته باشد،

۱. اسکینی، ربیعا، شرکتهای تجاری: کلیات، شرکتهای اشخاص و شرکت با مسئولیت محدود، چ ۱، (تهران: انتشارات سمت، ۱۳۸۳). ص ۴۹.

۲. رضایی علی، «مسئولیت شرکت مادر در قبال شرکت تابعه مطالعه تطبیقی در حقوق فرانسه، بلژیک و ایران»، مجله مطالعات حقوق تطبیقی، دوره ۸ (۱)، (۱۳۹۶) ص ۱۶۷.

قاعده خرق حجاب شرکت، شخصیت حقوقی شرکت تابعه را زائل می‌کند.

چنانچه یک قاضی کانادایی در پرونده *Kosmopoulos v. Constitution Insurance Co*^۱ بیان می‌دارد: «قاعده شخصیت حقوقی مستقل، زمانی که منجر به یک نتیجه کاملاً خلاف انصاف شود، اعمال نمی‌گردد.» همین‌طور در *Oei v. Citibank, Na*^۲ بانک صادرکننده، به دلیل مشارکت در تقلب بانک ابلاغ‌کننده مسئول شناخته شد.

و- خطا و آثار آن در BPO

تمامی روند تشکیل و اجرای BPO همچون سایر شیوه‌های پرداخت، برای رسیدن به یک غایت است که آن غایت پرداخت می‌باشد؛ بنابراین مهم‌ترین وظیفه بانک در راستای اجرای تعهد خود، پرداخت است؛ زیرا بدون آن BPO و یا اعتبار اسنادی عقیم می‌شوند. خطا نیز همچون تقلب، نقش مؤثری در ناکارآمدی شیوه‌های پرداخت ایفا می‌کند. خطا مفهوم بسیار وسیعی دارد که دربرگیرنده تقلب نیز می‌باشد. باین حال چنانکه در ابتدای این مقاله بیان شد، بخش اخیر این پژوهش خطای غیر عمد را مدنظر قرار داده است.

غالباً در تعریف خطا بیان شده: رفتار مخالف رفتار شخص محتاط آن‌چنان که اگر این شخص در موقعیت مشابه با در نظر گرفتن کلیه اوضاع و احوال امر قرار می‌گرفت از خود بروز می‌داد.^۳ این تعریف به‌طور روشن، بیانگر خطای مبتنی بر تقصیر است که در ادامه بحث به چگونگی تأثیر شیوه پرداخت جدید بر این نوع خطا اشاره می‌کنیم. باین حال سیستم‌های پرداخت، همواره در معرض انواعی از خطاهای بدون تقصیر نیز قرار دارند که همچنین موضوع این بحث قرار گرفته‌اند.

کلیه عملیات مربوط به پرداخت وجه، چه در اعتبار اسنادی و چه در تعهد پرداخت بانکی، در شبکه داخلی بانکی و یا سویفت انجام می‌گردد. BPO با ارائه یک فرایند کاملاً الکترونیکی که بر مبنای توافق کلیه بانک‌های درگیر و تأیید آن توسط یک مرکز بررسی داده

۱. *Kosmopoulos v. Constitution Insurance Co*. 1987 CanLII 75, [1987] 1 SCR 2.

۲. *Oei v. Citibank, Na*, [1997] 957 F. Supp. 492.

۳. بابایی ایرج «بررسی عنصر خطا در حقوق مسئولیت مدنی ایران»، مجله پژوهش حقوق عمومی، دوره ۴(۷)، (۱۳۸۱) ص. ۵۴.

است، تأثیر قابل توجهی بر این اشتباهات خواهد داشت. در ادامه چگونگی این امر را مورد بررسی قرار می‌دهیم.

۱- پرداخت اشتباه

اشتباه در پرداخت وجه غالباً به دو شکل بروز می‌کند. ممکن است ارسال‌کننده در میزان وجه یا هویت صاحب حساب دریافت‌کننده، دچار اشتباه گردد.

در زمان وضع مقررات نمونه، کارگروه آنسیتراL متوجه شد که به دلیل آمار بالای تراکنش‌های الکترونیکی اشتباهات در مخابره پیام‌ها بسیار بالا است. عمده اشتباهات مخابره‌های پیام، مربوط به توصیف اشتباه از ذینفع بود و یا مراسله اشتباه در باب وجه اعتبار^۱. این اشتباهات هرچند کوچک، موجب طرح دعوا و مشمول خسارت می‌شوند. ذیلاً بدین امر می‌پردازیم که در صورت بروز چنین اشتباهاتی در مراسله پیام‌های پرداخت، چه وظایف و تعهداتی بر طرف‌های درگیر بار می‌شود و نقش BPO در کاهش این اشتباهات چیست.

ممکن است، به هر دلیلی در میزان وجه پرداختی اشتباه رخ دهد. این اشتباه می‌تواند به دلیل خطای بانک ارسال‌کننده پیام و یا ناشی از یک خطای سیستمی از طرف بانک و یا سویفت باشد. در این صورت مسلماً بانکی که پرداخت اشتباه را انجام داده است، مترصد استرداد آن است.

در یک نظرخواهی از کمیته بانکی اتاق بازرگانی بین‌الملل در این خصوص، بانک سوال‌کننده بیان می‌کند پس از اعلام عدم انطباق اسناد به خریدار، وی با پرداخت با این شرط موافقت کرده است که ۹۰ درصد از مبلغ اعتبار تقلیل یابد و بانک ۱۰ درصد از مبلغ اعتبار را به فروشنده پردازد؛ اما بانک با درک اشتباه از دستور خریدار ۹۰ درصد از مبلغ اعتبار را به بانک ذینفع پرداخته و ۱۰ درصد را تقلیل داده است. در این صورت آیا بانک حق استرداد وجه را دارد؟

کمیته مذکور در این خصوص پاسخ داده: «هرچند مطابق مقررات اعتبار اسنادی هر بانکی

۱. United Nations Commission on International Trade Law: Yearbook (1988), [Online]. Available at: http://www.uncitral.org/pdf/english/yearbooks/yb-1988-e/yb_1988_e.pdf Accessed: 17.12.2016.

که مبلغی فراتر از تعهد خود پرداخت کرده است حق دارد استرداد آن را بخواهد... با این حال این امر خارج از دامنه مقررات اعتبار اسنادی بوده و مطابق قانون حاکم بر قرارداد رسیدگی می‌شود.^۱

به طور کلی مقررات اعتبار اسنادی پاسخی برای این سوال ندارد و فقط در ماده ۱۶ مقررات فوق‌الذکر در مورد استرداد وجه سخن به میان آمده است که در آن مورد نیز بحثی از پرداخت اشتباه نیست؛ بلکه در مورد عوضی است که معوض آن ایفا نشده است. بخش 4A-205 مقررات متحدالشکل تجاری ایالات متحده^۲ ارسال‌کننده را مسئول می‌داند؛ مگر این‌که وی بتواند ثابت کند اگر دریافت‌کننده، استاندارد امنیتی را که قبلاً با ارسال‌کننده نسبت به آن توافق شده بود، رعایت می‌کرد اشتباه رخ نمی‌داد.^۳

ماده ۵۱ مقررات سیستم انتقال مبالغ کلان کانادا^۴ مقرر می‌دارد در صورت اشتباه در انتقال وجه از سوی انتقال‌دهنده، وی مطابق قاعده منع ایفای ناروا حق رجوع به انتقال‌گیرنده را دارد و می‌تواند وجه و یا مابه‌التفاوت میزان توافق شده را استرداد نماید. ماده ۲۶۵ قانون مدنی ایران در این مورد بیان می‌دارد: «اگر کسی چیزی به دیگری بدهد بدون این‌که مقروض آن چیز باشد می‌تواند استرداد کند.» و ماده ۳۰۲ همین قانون مقرر می‌کند: «اگر کسی که اشتبهاً خود را مدیون می‌دانست آن دین را تادیه کند حق دارد از کسی که آن را بدون حق اخذ کرده است استرداد نماید.»

بنابراین منع ایفای ناروا تقریباً یک قاعده پذیرفته‌شده در تمام نظام‌های حقوقی است و در حق رجوع پرداخت‌کننده به آنچه به ناروا پرداخت کرده هیچ شکلی نیست؛ اما در این‌که این اشتباه مشمول خسارت قرار می‌گیرد یا خیر، مقررات، متفاوت است. آنچه بیان شد اجمالی از مشکلاتی است که در اعتبار اسنادی، دامن‌گیر بانک‌ها با آن درگیر هستند؛ اما آیا سیستم BPO قابلیت دفع اشتباه در میزان وجه را دارد؟

۱. International Chamber of Commerce, "ICC Banking Commission Opinions", (Paris: ICC Services Publications Department 2012) p.p. 46-55.

۲. Uniform Commercial Code (UCC)

۳. Official Comment under section 4A-205 UCC [Online]. Available at: http://law.justia.com/codes/ohio/2006/orc/jd_130460-5595.html Accessed: 17.12.2016.

۴. By-law No. 7 Large Value Transfer System (LVTS)

در BPO کلیه مراحل مبادلات به صورت الکترونیکی انجام می‌شود و TMA مسئولیت انطباق پیام‌ها را بر عهده دارد. بدین معنا که این مرکز، یک مجموعه داده را که مشتمل بر انواع اطلاعات از جمله میزان وجه تعهد، می‌باشد مورد بررسی و تأیید قرار خواهد داد. سپس اعلان انطباق اطلاعات دریافت شده از سوی بانک‌های درگیر را به کلیه بانک‌ها اعلام خواهد نمود. بدیهی است که این اعلان، حاوی کلیه اطلاعات تعهد و به تبع آن تصدیق میزان وجه می‌باشد. این امر فی نفسه تأثیر مثبتی بر کاهش اشتباهات در پرداخت خواهد گذاشت. از سوی دیگر جایگزینی بانک فروشنده به جای فروشنده، به عنوان ذینفع تعهد، زمینه مساعدتری برای حل و فصل اختلافات ناشی از اشتباه در میزان وجه فراهم می‌سازد. بعلاوه، امکان تهاتر بین بانکی در تعهد پرداخت بانکی، می‌تواند عاملی در جهت کاهش اشتباه در میزان وجه باشد.

۱- اشتباه در هویت ذینفع

این خطا زمانی رخ می‌دهد که اولاً پرداخت انجام شده باشد، در ثانی هیچ سابقه بدهکاری بین طرفین نباشد و پرداخت به اشتباه به طرف مقابل صورت گرفته باشد.^۱ این اشتباه به اشکال مختلف رخ می‌دهد. عدم همخوانی نام و شماره حساب، عدم وجود ذینفع یادشده و یا عدم شناسایی ذینفع^۲ از آنجا که در سیستم تعهد پرداخت بانکی، ذینفع، بانک بوده و از طریق کد شناسایی سویفت کاملاً شناخته شده است، در مورد آن چنین اشتباهی حتی در صورت وجود متعهدین متعدد، به سختی تصور می‌شود.

۲- اشتباهات سیستمی

مبادله اطلاعات و داده‌ها در فضای مجازی هرگز بی‌خطر و بدون اشتباه نیست. حتی به کارگیری استانداردهای روز و سیستم‌های سخت‌افزاری پیشرفته نیز قادر نیستند تا این اشتباهات را کاملاً از بین ببرند. بلکه همیشه به همراه تکنولوژی مشکلات و به دنبال آن

۱. Oana Cristina, "The Payer's Mistake as a Condition of the Undue Payment", Law Annals Titu Maiorescu U, Issue 14, (2015). p. 188.

۲. Donmar Enterprises, Inc. v. Southern National Bank of North Carolina [1995] 64 F.3d 944. Also Cleveland Manufacturing Co. Ltd. V. Muslim Commercial Bank Ltd. [1981] 2 Lloyd's Rep. 646.

خطرات جدیدی مطرح می‌گردد. از آنجا که مبادلات داده‌ها در یک فضای مجازی انجام می‌شود، بروز هزاران خطای قابل و غیر قابل پیش‌بینی در آن طبیعی است. مقررات سویفت شرح وظایف و تعهدات طرف‌های درگیر در مبادلات را بیان می‌کند تا امنیت سیستم مبادله تأمین گردد. نظارت بر سیستم موجب عدم دسترسی‌های غیرمجاز به سیستم، از دست رفتن داده‌ها، بروز خطا و حفظ حریم خصوصی می‌شود.

به این منظور کشورها و سازمان‌هایی که با این امور درگیر هستند شیوه‌های متفاوتی را در پیش گرفته‌اند. مثلاً مطابق مقررات سویفت، سویفت در مورد احراز هویت پیام‌های ارسالی مسئولیتی ندارد؛ اما به شدت به کاربرانش توصیه می‌کند تا پیام‌ها را رمزنگاری کرده و احراز هویت کنند و به‌منظور به حداقل رساندن خسارات ناشی از بروز خطاهای سیستمی از کاربرانش می‌خواهد تا قبل از ارسال پیام از پیام‌ها پشتیبانی بگیرند.^۱

همچنین ماده ۱۳ مقررات LVTS کانادا در باب مدیریت خطاهای سیستمی از بانک‌هایی که مبادله پیام با بانک‌های کانادا دارند می‌خواهد تا از آنجا که پیام‌های ارسالی برای بانک قبل از این که به سیستم بانک وارد شود، وارد سیستم سویفت می‌گردد، آن‌ها از طریق سویفت کانالی برای بانک ایجاد کرده تا هم‌زمان با ارسال داده برای سویفت یک کپی از آن برای بانک مقابل ارسال گردد. این امر به‌منظور احراز هویت بانک مقابل انجام می‌شود. ماده ۶،۲ مقررات اتحادیه پرداخت کانادا نیز برای کاهش مشکلات سیستمی رویه استانداردسازی را در پیش گرفته است. این ماده بیان می‌دارد داده‌های ارسالی برای بانک‌های این کشور باید از نوع MT 100 یا MT 250 باشد و در همان روز کاری صادر شده باشد.

ماده ۷ مقررات CHIPS نیز در این مورد پشتیبانی گرفتن از داده‌ها را قبل از ارسال، برای بانک‌ها

ضروری می‌داند. همچنین تأکید می‌کند سیستم ذخیره کپی‌ها باید متفاوت با سیستم اصلی که داده‌ها بر روی آن موجود است باشد. این ماده نیز مشابه مقررات کانادا از استانداردسازی به‌عنوان یک شیوه مدیریت ریسک استفاده کرده است و بیان می‌دارد تمام بانک‌ها باید از سیستم‌هایی که منطبق با استانداردهای تعریف‌شده از سوی CHIPS است استفاده کنند. این

۱. SWIFT messaging services [Online] Available at: <https://www.swift.com/node/13491>
Accessed: 12.8.2016.

رویه حتی در مورد شعب بانک‌ها که خارج از ایالات متحده قرار دارند نیز جاری است. بانک‌های درگیر در BPO در صورت به کارگیری TSU لزوماً باید عضو سوئیفت باشند و مبادلات ایشان نیز از طریق سوئیفت انجام می‌گیرد. آن‌ها مشمول مقررات سوئیفت قرار می‌گیرند و از آنجا که مقررات سوئیفت بر هر گونه مشکلات سیستمی منسوب به بانک‌های عضو و کارکنان آن در زمان مبادلات پیام‌ها حاکم است؛ بنابراین، می‌توان گفت بانک‌های درگیر در تعهد پرداخت بانکی مکلف به استفاده از استانداردهای سوئیفت بوده و در صورت تخلف نسبت به آن مسئولند. سوال این است که نتیجه کشف اشتباه ناشی از سیستم چه خواهد بود؟

بدین معنا که در صورت کشف خرابی داده‌های ارسالی به دلیل اشکالات یا خطاهای نرم‌افزاری که در مبادلات الکترونیکی امری رایج است، URBPO چه تمهیدی اندیشیده است؟ خرابی داده‌ها ممکن است در دو مرحله یا در هنگام ارسال داده‌ها به بانک و یا در زمان ارسال داده‌ها از بانک به مرکز بررسی داده‌ها اتفاق بیفتد. همچنین زمان کشف این خرابی ممکن است مصادف با پایان ضرب‌الاجل‌های قانونی و قراردادی شود.

بر اساس قسمت سوم از بند اول ماده ۹ URBPO بانک درگیر باید اطمینان حاصل کند، داده‌هایی را که به TMA ارسال می‌کند، دقیقاً همان اطلاعاتی است که از طرف‌های قرارداد پایه دریافت کرده است؛ بنابراین کشف خرابی داده‌های ارسالی به بانک، در صورتی که منسوب به سیستم بانک نباشد، وظیفه‌ای قانونی بر بانک تحمیل نمی‌کند. به استناد همین ماده بانک مکلف است در صورت کشف خرابی داده‌های ناشی از سیستم بانکی، آن‌ها را اصلاح نموده و سپس به مرکز بررسی داده‌ها ارسال نماید؛ اما هیچ مقرراتی وجود ندارد تا در صورتی که ضرب‌الاجل برای اصلاح و بازیابی داده‌ها کافی نباشد، این موقعیت را پوشش دهد.

باین حال این احتمالات در مواد ۵ و ۱۱ EUCP پیش‌بینی شده و ماده ۱۱ مقررات مذکور، راه‌حل عدم بازیابی داده‌ها توسط بانک را تمدید زمان برای دریافت اسناد و تطبیق آن‌ها پیش‌بینی کرده است. می‌توان گفت این حمایتی است که قانون در مورد بانک ابراز کرده؛ اما در شرایط مساوی آیا این تأمین شامل ذینفع نیز خواهد شد؟ از سوی دیگر تمدیدی که در ماده

۱۱ قانون پیش‌بینی شده می‌تواند سایر مواعد و شرایط موجود در اعتبار را تحت‌الشعاع قرار دهد. مقررات فوق در این مورد نیز ساکت بوده و راه‌حلی ارائه نمی‌کند.

نتیجه‌گیری

بر اساس ماده ۱ و ۲ URBPO تعهد پرداخت بانکی شیوه‌ای بین‌بانکی است و طرف‌های درگیر در قرارداد پایه در قلمرو آن قرار نمی‌گیرند. نگاهی به دعوی در خصوص تقلب نشان می‌دهد که غالباً تقلب و ارائه متقلبانه از سوی خریدار و یا فروشنده صورت گرفته است؛ بنابراین بین‌بانکی بودن و اخراج طرف‌های درگیر در معامله از تعهد پرداخت بانکی، موجب می‌گردد تا تقلب و «ارائه متقلبانه» مفهوم خود را در این شیوه پرداخت، از دست بدهد. (مگر این که عمل متقلبانه توسط بانک انجام شود) حاصل این فرآیند، عدم سرایت دعوی تقلب به دامنه تعهد پرداخت بانکی و عدم درگیری بانک‌ها در اختلافات جاری است.

ماده ۳ URBPO تنها ذینفع تعهد پرداخت بانکی را بانک گیرنده می‌داند. ذینفع بودن بانک در تعهد پرداخت بانکی، موقعیت مناسبی برای بانک و خریدار، ایجاد می‌کند؛ زیرا از یک سو بانک متعهد فارغ از هر ادعایی تعهد خود را به بانک گیرنده انجام خواهد داد و از سوی دیگر چون پرداخت وجه تعهد از سوی بانک گیرنده به فروشنده، در قلمرو تعهد پرداخت بانکی و اصول حمایتی URBPO در خصوص تعهد الزام آور به پرداخت انجام نمی‌شود و این امر اقامه دعوا مبنی بر منع پرداخت وجه در صورت وقوع تقلب را برای خریدار به مراتب تسهیل می‌کند.

بر اساس ماده ۷ URBPO، این مقررات، در تعهد پرداخت بانکی داده‌ها را جایگزین کاغذ ساخته است. هرچند حذف کاغذ از سیستم پرداخت، مزایایی همچون کاهش هزینه و سرعت بیشتر تبادلات را در پی دارد و همچنین موجب حذف برخی از خطرات بالقوه در خصوص تقلب خواهد شد؛ اما این سیستم الکترونیکی، اشکال جدیدی از انواع تقلب را نیز به وادی پرداخت وارد می‌کند و ضمن این که برای جلوگیری از تقلب و کاهش عملیات متقلبانه، نیازمند تسهیلات فنی و نوآوری‌های قانونی می‌باشد، کلیه اختلافات در خصوص تقلب مؤثر یا غیر مؤثر را بی‌اعتبار می‌سازد؛ زیرا TMA فارغ از دخالت انسانی، هرگونه عدم تقارنی در اسناد الکترونیکی را عدم انطباق، اعلام می‌نماید و قادر به تشخیص تحریف و جعل در داده‌ها

نیست. بعلاوه سیستم تعهد پرداخت بانکی پتانسیل بالایی برای حذف و کاهش بسیاری از خطاها در فضای مبادله بین بانکی دارد.

منابع

فارسی

- اسکینی، ربیعا، شرکت‌های تجاری: کلیات، شرکت‌های اشخاص و شرکت با مسئولیت محدود، ج ۱، (تهران: انتشارات سمت، ۱۳۸۳).
- بابایی ایرج، «بررسی عنصر خطا در حقوق مسئولیت مدنی ایران» مجله پژوهش حقوق عمومی-دانشگاه علامه طباطبائی، دوره ۴(۷)، (۱۳۸۱) صص ۹۱-۴۹.
- بیابانی غلامحسین، هادیانفر سید کمال، «فرهنگ توصیفی علوم جنایی»، (تهران: نشر تاویل ۱۳۸۴).
- رضایی علی، «مسئولیت شرکت مادر در قبال شرکت تابعه مطالعه تطبیقی در حقوق فرانسه، بلژیک و ایران»، مجله مطالعات حقوق تطبیقی دانشگاه تهران، دوره ۸(۱)، (۱۳۹۶) صص ۱۷۷-۱۵۱.
- رهنمای رودپشتی فریدون، «داده کاوی و کشف تقلب‌های مالی»، فصلنامه دانش حسابداری و حسابرسی مدیریت، انجمن حسابداری مدیریت ایران- تهران، شماره ۳ (۱۳۹۱). صص ۳۴-۱۷.
- کلایو ام اشمیتوف، ترجمه مخبرالصفاء علی «دکترین تطبیق دقیق، اصل استقلال اعتبارات اسنادی و آثار حيله و تقلب در این گونه اسناد»، مجله کانون وکلا، شماره ۱۵۲ و ۱۵۳، (۱۳۶۹).
- گائو ایکس یانگ، ترجمه ماشاءاله بناء نیاسری، «مطالعه تطبیقی در مورد قاعده تقلب و معیار آن»، مجله حقوقی، نشریه مرکز امور حقوقی بین‌المللی معاونت حقوقی و امور مجلس ریاست جمهوری، شماره ۳۶ (۱۳۸۴) صص ۲۴۳-۳۲۲.

English Sources

- Buckley Ross P., Gao Xiang, "Development of the Fraud Rule in Letter of Credit Law: The Journey So Far and the Road Ahead" Journal of International Law University of Pennsylvania, 23(4), (2002), PP. 663-712.
- Civelek Mustafa Emre, "Eucp And Electronic Commerce Investments: E-Signature And Paperless Foreign Trade", eurasian Business & Economic Journal, October, Vol 3 (2015), pp 60-70.
- Civelek Mustafa Emre, "Paperless Trade: Evaluation of the Current Situation & towards the Integrated Single Foreign Trade Document", Journal of Management Research, 9(2), (2017) pp.1-10.
- Cronican William Patrick, "Buyer Beware: Electronic Letters of Credit and the Need for Default Rules", McGeorge Law Review, Vol. 45, (2013)

pp.383-405.

- Dolan John F, "Commentary on Legislative Developments in Letter of Credit Law: An Interim Report", Banking & Finance Law Review. No 53. (2002).

- Hoo Freddie, Tan Kim, "An American dream theory of corporate executive fraud", Accounting Forum, Issue 31, (2007) P. P. 203-215.

- International Chamber of Commerce, "Icc Banking Commission Opinions", Paris: ICC Services Publications Department, (2012) p.p. 46-55.

- Kapardis M, "A fraud detection model: a must for auditors", Journal of financial regulation and compliance. Journal of Financial Regulation and Compliance, 10(3), (2002) P.P. 266 - 278.

- Laryea Emmanuel T, "Paperless Shipping Documents: An Australian Perspective", Tul. Mar. L.J, Volume 25, (2001)P.P. 255-298.

- Malek Ali, Quest David, Jack: Documentary Credits. (London: Totel publishing 2009).

- Meynellco David, Compatibility Of Icc Rules Update-Annual Discussion On The Latest Developments On Trade Finance, Miami, Icc Banking Commission (2018).

- Oana Cristina "The Payer's Mistake as a Condition of the Undue Payment", Law Annals Titu Maiorescu U .Issue 14. (2015) P.P. 187-198.

- Özkan Ömer, Bayram Orkun, Karakaya Gencay, Karakaya Elif, "Is the letter of credit losing its significance", International Journal of Arts and Commerce, 3(7), (2014) pp. 50-58.

- United Nations Commission On International Trade Law, Promoting confidence in electronic commerce: legal issues on international use of electronic authentication and signature methods. (Vienna: United Nations Publication. 2009).

- Zhang Yanan, , Approaches to Resolving the International Documentary Letters of Credit Fraud Issue, University of Eastern Finland Pub. (2011).

پرونده‌ها

- Arab Banking Corp V. Boustead Singapore Ltd [2016] SGCA 26.

- Cleveland Manufacturing Co. Ltd. V. Muslim Commercial Bank Ltd. [1981] 2 Lloyd's Rep. 646.

- Czarnikow-Rionda Sugar Trading Inc. V. Standard Bank London Ltd. And Others [1999] 2 Lloyd's Rep. 187.

- Donmar Enterprises, Inc. v. Southern National Bank of North Carolina [1995] 64 F.3d 944.

- Group Josi Re V. Walbrook Insurance Co. Ltd. And Others. [1996] 1 Lloyd's Rep

- Inflatable Toy Co v State Bank of. New South Wales (1994) 34 NSWLR 243, 251.

- Kosmopoulos v. Constitution Insurance Co. 1987 CanLII 75, [1987] 1

SCR 2.

- Oei v. Citibank, Na, [1997] 957 F. Supp. 492.
- Pavia & Co. S.P.A. V. Thurmann-Nielsen. [1952] 1 Lloyd's Rep. 153.
- Solo Industries U K Ltd v Canara Bank [2001] 1 W.L.R. 1800.
- Szejn v. J. Henry Schroder Banking Corporation [1941] 31 NYS 2d 631.
- Tti Team Telecom International Ltd and Another v Hutchison 3G UK Ltd [2003] EWHC J0123-1.
- Tukan Timber v Barclays Bank plc [1987] 1 Lloyd's Rep 171.
- United City Merchants Ltd v. Royal Bank of Canada [1982] QB 208; [1983]1AC168.

وب سایت‌ها

- <http://www.essdocs.com/solutions/trade-finance/bank-payment-obligation-plus> accessed 27.11.2015.
- MISMO eMortgage Workgroup, *EMortgage Closing Guide* (2006) [Online] Available. at: http://www.americanbar.org/content/dam/aba/events/real_property_trust_estate/symposia/2007/mismo.authcheckdam.pdf Accessed: 14.2.2017.
- Official Comment under section 4A-205 UCC [Online]. Available at: http://law.justia.com/codes/ohio/2006/orc/jd_130460-5595.html Accessed: 17.12.2016.
- SWIFT messaging services [Online] Available at: <https://www.swift.com/node/13491> Accessed: 12.8.2016
- United Nations Commission on International Trade Law: Yearbook (1988), [Online]. Available at: http://www.uncitral.org/pdf/english/yearbooks/yb-1988-e/yb_1988_e.pdf Accessed: 17.12.2016.

مقررات

- آئین نامه اجرائی قانون اجازه ثبت شعبها نمایندگی شرکت‌های خارجی
- مقررات سیستم انتقال مبالغ کلان کانادا (LVTS)
- مقررات متحدالشکل اعتبار اسنادی (UCP)
- مقررات متحدالشکل اعتبار اسنادی الکترونیک (EUCP)
- مقررات متحدالشکل تجاری ایالات متحده (UCC)
- مقررات متحدالشکل تعهد پرداخت بانکی (URBPO)

پروہشگاہ علوم انسانی و مطالعات فرہنگی
پرتال جامع علوم انسانی